
แนวทางการพัฒนาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการทั่วไป)
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตจังหวัดกำแพงเพชร
The Development Guideline of General Management Curriculum, Kamphaeng
Phet Rajabhat University According to the Desirable of Kamphaeng Phet's
Graduate User
เพ็ญศรี จันทร์อินทร์*
Pensri Janin

Received : October 16, 2020

Revised : December 22, 2020

Accepted : December 30, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัย คือ 1. เพื่อศึกษาความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการทั่วไป) ของผู้ใช้บัณฑิต และ 2. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาและการปรับปรุงหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการทั่วไป) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่าผู้ใช้บัณฑิตส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 45 ปีขึ้นไป มีประสบการณ์ในการทำงาน 15 ปีขึ้นไป และระดับตำแหน่งในองค์กรเป็นเจ้าของกิจการมากที่สุด ความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตของผู้ใช้บัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2558 อยู่ในระดับมาก ด้านที่ผู้ใช้บัณฑิตมีความต้องการมากที่สุด คือ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม รองลงมาคือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ แนวทางการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการทั่วไป) พบว่า บัณฑิตควรมีความตรงต่อเวลาและมีความรับผิดชอบในหน้าที่ มีความรู้ความสามารถในการประกอบธุรกิจ มีการพัฒนาทักษะความสามารถ และสามารถประยุกต์การปฏิบัติงานเพื่อการแก้ปัญหาในสภาพจริง

คำสำคัญ : คุณลักษณะบัณฑิต / คุณลักษณะบัณฑิตหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการทั่วไป) /
แนวทางการพัฒนาหลักสูตร / ความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต

---

*อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

Lecturer at General Management Program, Faculty of Management Science, Kamphaeng Phet Rajabhat University

ABSTRACT

This research has the aims as 1. to study the desirable qualification needs of graduates in Business Administration curriculum (General Management) and 2. to find out the development and improvement of Business Administration curriculum (General Management), Faculty of Management Science, Kamphaeng Phet Rajabhat University. The results had found that most of the users were male, more than 45 years, 15 years working experience and the business owner. Most of the desirable characteristic were the morality and ethics and interpersonal relationships and responsibilities were the second top desirable. The development and improvement had found that the graduates should be on time, have the responsibility, develop their ability and adapt the performance to solve the problems in the real life.

Keywords : Graduated Desirable Qualification / Business Administration Curriculum (General Management) Graduate’s Characteristic / Curriculum Development Guideline / Desirable of Graduate User

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาแบบก้าวกระโดดของเทคโนโลยีในปัจจุบันทำให้เกิดผลกระทบอย่างมากต่อสภาพแวดล้อม โดยทั่วไปที่ต้องมีการปรับตัวให้ทันต่ยุคสมัยยิ่งขึ้น ซึ่งการเติบโตของเทคโนโลยีนั้นได้ส่งผลอย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น การดำเนินชีวิตประจำวันที่ใช้การสื่อสารผ่านระบบออนไลน์มากยิ่งขึ้น หรือรูปแบบการบริหารจัดการของหลากหลายหน่วยงานที่นำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อให้เกิดความสะดวกและรวดเร็วในการทำงาน ตลอดจนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานให้สูงขึ้นอีกด้วย จึงมีความจำเป็นอย่างหนึ่งที่นักปฏิบัติงานในหน่วยงานต้องมีความพร้อมทางทักษะความรู้ในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี และการเรียนรู้เพื่อปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในการทำงานได้

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เป็นหน่วยงานหนึ่งที่รวมหลากหลายศาสตร์หลายสาขาวิชา โดยเฉพาะอย่างยิ่งศาสตร์ด้านการบริหารจัดการและการปูพื้นฐานด้านธุรกิจ โดยหนึ่งในพันธกิจหลักคือ การมุ่งผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพสู่หน่วยงานต่างๆ ภายใต้การควบคุมดูแลด้านการจัดการเรียนการสอนที่ได้คุณภาพตามกรอบมาตรฐานในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย (Thai Qualifications Framework: TQF) โดยกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษานั้นได้มุ่งเน้นเป้าหมายการจัดการศึกษาที่ผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes) ของนักศึกษา ซึ่งเป็นการประกันคุณภาพบัณฑิตที่ได้รับคุณวุฒิแต่ละคุณวุฒิ และสื่อสารในสังคมชุมชน รวมทั้งสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศที่สร้างความเข้าใจตรงกัน และความเชื่อมั่นถึงผลการเรียนรู้ที่บัณฑิตได้รับการพัฒนาว่ามีมาตรฐาน และเป็นที่ยอมรับต่อหน่วยงานมากยิ่งขึ้น (Office of the Higher Education Commission, 2015)

การพัฒนาหลักสูตรในโลกไร้พรมแดนในปัจจุบัน ความสำคัญที่สำคัญที่สุดกลายเป็นความสามารถในการเรียนรู้ กรอบแนวคิดทางการศึกษาเดิมเปลี่ยนแปลงไป จากโครงสร้างการศึกษาเดิมที่ยึดติดกับเวลา สถานที่ ใช้กรอบของห้องเรียนและโรงเรียนเป็นหลัก แหล่งข้อมูลหลักคือ ตำรา คัดหวังในเนื้อหาความรู้ที่แน่นอน ผู้เรียนเป็นผู้รับ ครูเล่นบทบาทบนเวที ครูคาดหวังว่าให้ผู้เรียนทุกคนได้รับเนื้อหาเหมือนกันหมดในความเร็วที่เท่ากัน โรงเรียนเป็นโรงงานผลิต และวัดผลด้วยการสอบครั้งสุดท้าย โดยได้เปลี่ยนมาใช้กรอบแนวคิดใหม่ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ไม่จำกัดเวลาและสถานที่ แหล่งข้อมูลที่ไม่จำกัดจึงส่งผลให้ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก และ

ผู้เรียนเป็นผู้ค้นหา แสวงหา และสร้างความรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องมีความรับผิดชอบในการวางแผน การปฏิบัติ และการประเมินผลความก้าวหน้าในการเรียนของตนเอง ผู้เรียนจะต้องมีลักษณะนี้อยู่ในสถานการณ์ การเรียนรู้ และสามารถถ่ายโอนการเรียนรู้และทักษะที่เกิดจากการเรียนจากสถานการณ์หนึ่งไปยังอีก สถานการณ์หนึ่งได้ (Wattananamwong, 2008) ปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรในปัจจุบันยังไม่ได้เน้นด้าน คุณธรรมจริยธรรม และด้านการใช้เทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการจัดการศึกษาโดยมีการพัฒนาหลักสูตร อย่างต่อเนื่องนั้นจะสามารถเสริมสร้างนักศึกษาให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ มีความรู้รอบด้านปัจจัยมนุษย์ ปัจจัยองค์การ ปัจจัยข่าวสาร และปัจจัยทางด้านเทคโนโลยี ความจำเป็นในการเรียนรู้ที่ทางมหาวิทยาลัยราชภัฏ กำแพงเพชรจึงจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต เสริมสร้างทักษะ ทางด้านสังคมให้แก่นักศึกษาโดยให้นักศึกษารู้จักการอยู่ร่วมกัน การเคารพสิทธิของผู้อื่น มีน้ำใจ มีความสามัคคี มีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม และสามารถใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยได้อย่างถูกต้อง ช่วยเสริมสร้าง ทักษะในการทำงานร่วมกันในวิถีทางประชาธิปไตย ส่งเสริมให้นักศึกษาจัดกิจกรรมนักศึกษาประเภทต่างๆ และเพื่อช่วยส่งเสริมพัฒนาการของนักศึกษาในด้านอารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ โดยการจัดการหลักสูตรให้ สัมพันธ์สอดคล้อง และเหมาะสม

ดังนั้นเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ หลักสูตร บริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการทั่วไป) จึงมุ่งเน้นในการพัฒนาหลักสูตรให้เป็นไปตามมาตรฐานสอดคล้องเกณฑ์ คุณภาพตามกรอบมาตรฐานในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย (Thai Qualifications Framework : TQF) เพื่อให้บัณฑิตในหลักสูตรมีคุณภาพและเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต และบริบทเฉพาะ ของท้องถิ่น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่คณะผู้วิจัยควรต้องทำการศึกษาเพื่อค้นหาคุณลักษณะของบัณฑิตใน หลักสูตรและแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตของจังหวัดกำแพงเพชร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการทั่วไป) ของผู้ใช้ บัณฑิตในจังหวัดกำแพงเพชร
2. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาและการปรับปรุงหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการทั่วไป) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรคือ ผู้ใช้บัณฑิต ประกอบด้วย บุคลากรระดับหัวหน้างาน หรือผู้บังคับบัญชาของ หน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และรัฐวิสาหกิจ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการธุรกิจ หรือองค์การด้านการบริหารงาน ทั่วไปในจังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 297 หน่วยงาน (Chareonsuwan & Munha, 2019) และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการทั่วไป) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏ กำแพงเพชร ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนสาขาวิชาการจัดการทั่วไปที่มีประสบการณ์ไม่ น้อยกว่า 5 ปี อาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาการจัดการทั่วไป ผู้ประกอบการธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทั่วไป ศิษย์ เก่าสาขาวิชาการจัดการทั่วไป และศิษย์ปัจจุบันสาขาวิชาการจัดการทั่วไป

2. กลุ่มตัวอย่าง การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 ซึ่งได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 170 หน่วยงาน (Polprasert, 2014) และ เนื่องจากการป้องกันความไม่สมบูรณ์ของข้อมูลที่อาจจะได้รับกลับคืนไม่ครบถ้วน จึงเพิ่มการเก็บจำนวนกลุ่ม

ตัวอย่างเป็น 200 หน่วยงาน จากจำนวนประชากรทั้งหมด 297 หน่วยงาน ซึ่งเก็บข้อมูลได้ 221 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 100 และมีส่วนได้ส่วนเสียต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการทั่วไป) คณะวิทยาการจัดการ จำนวน 12 คน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนสาขาวิชาการจัดการทั่วไปที่มีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน อาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร จำนวน 2 คน ผู้ประกอบการธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทั่วไป จำนวน 4 คน ศิษย์เก่าสาขาวิชาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร จำนวน 2 คน และศิษย์ปัจจุบันสาขาวิชาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 5 ระดับ แบบเติมคำลงในช่องว่าง (Blanking) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อทำการสัมภาษณ์กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการทั่วไป) เพื่อให้ได้แนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบทดสอบเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและเชิงทฤษฎี (Content and Theory Validity) ผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย 3 ท่าน ดังนี้

- 1.1 รองศาสตราจารย์วิไลฐ ชาญวัน รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
- 1.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูศรisha เตชะเกกิง อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจ

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

1.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลทิพย์ คำใจ อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

2. ผลการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม มาคำนวณค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยพิจารณาเลือกข้อรายการที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้วพบว่าค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 ถึง 1.00 ซึ่งรายการคำถามใช้ได้ทุกข้อโดยปรับปรุงภาษาในรายการคำถามบางข้อให้สั้นและสื่อความหมายชัดเจนขึ้นตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์เนื้อหา
2. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

สรุปผลการวิจัย

ผู้ใช้บัณฑิตส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 57.92 รองลงมาคือ เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 42.08 ส่วนใหญ่มีอายุ 45 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 45.25 รองลงมาคือ อายุต่ำกว่า 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.91 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน 15 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 54.30 รองลงมาคือ มีประสบการณ์ในการทำงาน 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.72 และระดับตำแหน่งในองค์กรเป็นเจ้าของกิจการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.82 รองลงมาคือ ตำแหน่งผู้บริหารระดับต้น คิดเป็นร้อยละ 23.08

ในภาพรวมของความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตของผู้ใช้ บัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2558 อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.31$) ซึ่งด้านที่ผู้ใช้บัณฑิตมีความต้องการมากที่สุดคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.66$) รองลงมาคือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.41$) ด้านความรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.26$) ด้านทักษะทาง

ปัญหา อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.21$) และด้านที่ผู้ใช้บัณฑิตมีความต้องการน้อยที่สุด คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.99$)

แนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการทั่วไป) มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อแนวทางการพัฒนาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการทั่วไป) มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร พบว่า บัณฑิตควรมีความตรงต่อเวลาและมีความรับผิดชอบในหน้าที่ มีความรู้ความสามารถในการประกอบธุรกิจจากการเรียนรู้ทั้งในและนอกชั้นเรียน มีการพัฒนาทักษะความสามารถ ฝึกฝนตนเองมีส่วนร่วมกับองค์กรในบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ และคิดแก้ไขปัญหาอย่างมีเหตุผลได้ดี สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี มีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน มีทักษะพื้นฐานการใช้เทคโนโลยี โดยเฉพาะโปรแกรม Microsoft Office ในอนาคตควรฝึกฝนตัวเองให้รอบรู้ให้มากขึ้น ควรศึกษาหาวิธีการดำเนินธุรกิจให้แตกต่างจากผู้อื่น เพื่อให้ธุรกิจเป็นที่น่าสนใจและเป็นที่ยอมรับในวงกว้าง และสามารถประยุกต์การปฏิบัติงานเพื่อการแก้ปัญหาในสภาพจริง

อภิปรายผลการวิจัย

1. ความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการทั่วไป) ของผู้ใช้บัณฑิตในจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ในภาพรวมความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตของผู้ใช้ บัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2558 อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.31$) ซึ่งด้านที่ผู้ใช้บัณฑิตมีความต้องการมากที่สุด คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.66$) สอดคล้องกับ Kongrod (2011) ซึ่งได้วิจัยเรื่อง ศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติและตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต คณะวิทยาการจัดการในจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความต้องการบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ คณะวิทยาการจัดการ ในจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมแล้วอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา อยู่ในระดับมาก และ Changkit (2011) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสาขาวิชาอุตสาหกรรมบริการอาหาร พบว่า คุณลักษณะของบัณฑิตที่มีต่อความพึงพอใจในการจัดการศึกษาในหลักสูตร (พ.ศ. 2550) ของสาขาวิชาอุตสาหกรรมบริการอาหาร คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.40) โดยด้านคุณธรรม จริยธรรม บัณฑิตต้องมีความประพฤติดี มีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์สุจริตทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่น มีความตรงต่อเวลา

2. แนวทางการพัฒนาและการปรับปรุงหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการทั่วไป) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร พบว่า บัณฑิตควรมีความตรงต่อเวลาและมีความรับผิดชอบในหน้าที่ มีความรู้ความสามารถในการประกอบธุรกิจจากการเรียนรู้ทั้งในและนอกชั้นเรียน มีการพัฒนาทักษะความสามารถ ฝึกฝนตนเองมีส่วนร่วมกับองค์กรในบทบาทหน้าที่ต่างๆ และคิดแก้ไขปัญหาอย่างมีเหตุผลได้ดี ซึ่งควรได้รับการสนับสนุนให้พัฒนาตัวเองให้ดียิ่งขึ้น รูปแบบการปรับปรุงในอนาคตควรหาวิธีการดำเนินธุรกิจให้แตกต่างจากผู้อื่น เพื่อให้ธุรกิจเป็นที่น่าสนใจ ตอบสนองความต้องการของสังคม และเป็นที่ยอมรับในวงกว้าง อีกทั้งยังสามารถประยุกต์การปฏิบัติงานเพื่อการแก้ปัญหาในสภาพจริงของการทำงานร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สอดคล้องกับ Changkit (2011) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสาขาวิชาอุตสาหกรรมบริการอาหาร พบว่า บัณฑิตต้องมีความประพฤติดี มีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์สุจริตทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่น มีความตรงต่อเวลา มีทักษะด้านปฏิบัติการ สามารถวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ มีความรอบรู้ในสาขาวิชาชีพ ตัดสินใจได้ถูกต้อง รวดเร็ว แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ มีความรู้รอบตัวที่จำเป็นในวิชาชีพ ต้องมีมนุษยสัมพันธ์ดี และสามารถประยุกต์การปฏิบัติงานเพื่อการแก้ปัญหาในสภาพจริง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม ควรมีการสอดแทรกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการปฏิบัติงาน มีความซื่อสัตย์ มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความตรงต่อเวลา และมีน้ำใจช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานได้โดยไม่หวังผลตอบแทนใดๆ ซึ่งจะส่งผลให้มหาวิทยาลัยมีภาพลักษณ์ที่ดี
2. ด้านความรู้ ควรเพิ่มความรู้ความสามารถด้านการบริหารจัดการ ศึกษาหาวิธีให้แตกต่างจากผู้อื่น เพื่อเกิดประโยชน์ต่อธุรกิจให้เป็นที่น่าสนใจ ให้เป็นที่ยอมรับในวงกว้าง โดยมีความใฝ่รู้ แสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ ทั้งภายในและภายนอก
3. ด้านทักษะทางปัญญา ควรพัฒนาทักษะความสามารถ ฝึกฝนตนเองมีส่วนร่วมกับองค์กรในบทบาทหน้าที่ต่างๆ และคิดแก้ไขปัญหาอย่างมีเหตุมีผลได้ดี เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี และเป็นที่ยอมรับของเครือข่ายธุรกิจ
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ควรมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ประสบผลสำเร็จร่วมกัน เพื่อเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้ออกมาตามเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพมากที่สุด
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ควรเพิ่มการสอนภาษาอังกฤษและภาษาจีน ควรมีการฝึกทักษะในการวิเคราะห์ตัวเลขให้คล่องแคล่ว และการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัย เพื่อให้ง่ายต่อการปฏิบัติงาน

References

- Changkit, C. (2011). **The Desirable Characteristics of the Graduate follow by Thai Qualifications Framework for Higher Education of Food Service Industry Program.** Bangkok : Rajamangala University of Technology Phra Nakhon.
- Chareonsuwan, K. & Munha, S. (2019). **The development of Tourism and Hotel curriculum at Kamphaeng Phet Rajabhat University according to the needs of graduate student users in Khampang Phet Province.** Kamphaeng Phet : Kamphaeng Phet Rajabaht University.
- Kamphaeng Phet Rajabaht University. (2019). **Self-Assessment Report 2018.** Kamphaeng Phet : Kamphaeng Phet Rajabaht University.
- Kongrod, N. (2011). **The Study of Desirable Characteristics of the Graduate follow by Thai Qualifications Framework for Higher Education and the graduate users of Faculty of Management Science in Petchaboon Province.** Petchaboon : Petchaboon Rajabaht University.
- Office of the Higher Education Commission. (2015). **Thai Qualifications Framework for Higher Education 2015.** Bangkok : Ministry of Education.
- Polprasert, P. (2014). **Business Research.** Kamphaeng Phet : Kamphaeng Phet Rajabaht University.
- Wattananamwong, W. (2008). **Self-Directed Learning.** Khon Khan : Department of Secondary Education, Education Faculty, Khon Khan University.